

VII SARAJEVSKI LIKOVNI SALON

UDRUŽENJE
LIKOVNIH
UMJETNIKA
KANTONA SARAJEVO

10.01.-26.01.2019.
COLLEGIUM ARTISTICUM

MINISTARSTVO KULTURE I SPORTA
KANTONA SARAJEVO
MINISTRY OF CULTURE AND SPORTS
OF SARAJEVO CANTON

COLLEGIUM
ARTISTICUM

IZLAGAČI

Admir Mujkić

Aleksandar Saša Bukvić

Alisa Čaber

Alma Ajanić-Gavrić

Amela Hadžimejlić

Amer Bakšić

Amer Hadžić

Avdo Žiga

Bojana Mikulić

Borko Močević

Braco Dimitrijević

Daniel Premec

Darko Šobot

Džeko Hodžić

Dževad Hozo

Edin Numankadić

Elma Alić

Emir Osmić

Enes Sivac

Fikret Libovac

Halil Tikveša

Hamzalija Muhić

Ilonka Jasak

Indira Bešlić

Izet Alečković

Lejla Čehajić

Marko Frančešević

Mehmed Klepo

Mia Bučan

Muhamed Ćeif

Nedim Đikić

Nela Hasanbegović

Renata Papišta

Salim Obralić

Samir Sućeska

Savka Krčmar

SARAJEVSKI SALON NAKON PEDESET GODINA

Davne 1968. godine, prije pedeset godina, održana je prva izložba pod nazivom "Sarajevski salon". Inicijativa za pokretanje ovog izložbenog projekta i događaja potekla je od Udruženja likovnih umjetnika Bosne i Hercegovine, a istaknuti pokretači ove izložbe bili su tadašnji mladi umjetnici Borislav Aleksić, Mehmed Zaimović, Mersad Berber i likovni kritičar Muhamed Karamehmedović. U predgovoru "II Sarajevskog salona" (održanog 1969. godine u dvorani Radničkog univerziteta "Đuro Đaković"), Karamehmedović piše: "Kada smo prošle godine na ovom istom mjestu iznosili dojmove o prvom sarajevskom Salonu, bili smo uvjereni u činjenicu da sve ono što se tada desilo u skromnom omjeru izlagača i još skromnijem izložbenom prostoru treba da bude potvrđeno u budućnosti da bi se uistinu pokazalo u onoj mjeri prekretnim i presudnim za likovnu umjetnost naše sredine kako to svi želimo. Očigledno, jedna nova koncepcija se borila za svoju afirmaciju: bez mnogo buke njeni kreatori stvarali su svoja djela, spremajući se za novi stvaralački obračun ove godine kako bi se afirmisao i potvrdio kvalitet a ne kvantitet. Jer, kako god je taj prvi Salon jasno ukazao na niz bitnih kvalitetnih promjena do kojih je došlo u tkivu naše anemične organizacije i likovnih smotri, mnogi znaci ukazivali su da bitka za konačnu afirmaciju Salona nije završena, već da je tek počela, i ona vjerovatno tek treba da izdrži svoja najteža iskušenja. Nešto se očigledno kreće i mi ćemo sa zadovoljstvom istaći da su i po broju izlagača i po kvalitetu njihovih radova evidentni rezultati u ovom kratkom vremenskom intervalu od jedne godine".

Afirmacija i potvrda kvaliteta je upravo jedan od ciljeva "obnovljene" izložbe "Sarajevski salon" koju organizuje Udruženje likovnih umjetnika Kantona Sarajevo.

Na tadašnjim sarajevskim Salonima (od 1968. do 1974. godine) izlagali su neki od najznačajnijih bosanskohercegovačkih umjetnika i umjetnica, među kojima: Alija Kučukalić, Borislav Aleksić, Husko Balić, Zdenko Grgić, Vojo Dimitrijević, Seid Hasanefendić, Bekir Misirlić, Nada Pivac, Mica Todorović, Ljubo Lah, Mehmed Zaimović, Boško Kućanski, Franjo Likar, Mersad Berber, Arfan Hozić, Milorad Ćorović, Ibrahim Ljubović, Jusa Nikšić, Affan Ramić, Mario Mikulić, Ismar Mujezinović, Radmila Jovandić, i brojni drugi.

Ukupno je realizovano sedam izložbi, a posljednji "Sarajevski salon" održan je 1974. godine, iste godine kada je stari Umjetnički paviljon srušen, a 1975. godine, otvaranjem novog izložbenog prostora – galerije Collegium artisticum, "Sarajevski salon" na izvjestan način prerasta u veću umjetničku manifestaciju pod nazivom "Collegium artisticum", na kojoj se pored radova likovnih umjetnika, predstavljaju i ostvarenja arhitekata, umjetnika primijenjenih umjetnosti i dizajnera (što je predlagao i kritičar Karamehmedović u tekstu povodom Sarajevskog salona 1971. godine).

Nakon više od četiri decenije, 2011. godine, tada novoosnovano Udruženje likovnih umjetnika Kantona Sarajevo, na čelu sa umjetnicima **Izetom Alečkovićem i Džekom Hodžićem**, smjelo kreće u organizaciju kolektivne selektivne izložbe istog naziva. Zahvaljujući entuzijazmu i energiji osnivača i voditelja Udruženja, kao i zalaganju umjetnika i umjetnica okupljenih oko pomenutog Udruženja, te svakako zahvaljujući finansijskoj podršci Ministarstva kulture i sporta KS, "obnovljena" izložba "Sarajevski salon" se evo već sedmi put realizuje, sa ciljem da pruži relevantan uvid u aktuelno stvaralaštvo i umjetničku produkciju bosanskohercegovačkih umjetnika i umjetnica.

Ovogodišnja izložba, kao i prethodnih godina, zbir je individualnih likovnih poetika a obuhvata radove već renomiranih bosanskohercegovačkih umjetnika i umjetnica, ali i radove najmlađe generacije likovnih stvaralaca čiji potencijal Udruženje, iz godine u godinu, prepoznaje i podržava (kao što su autorice **Mia Bučan i Indira Bešlić** koje ove godine prvi put učestvuju na "Sarajevskom salonu").

Na prethodnoj izložbi (koja je održana 2017. godine u galeriji Collegium artisticum) izložen je i rad **Ismeta Mujezinovića**, tačnije reprodukcija izvedbene skice velikog formata koja je nastala 1949. godine za potrebe "Pano slike". Ove godine Udruženje na izložbi predstavlja rad takođe jednog od najznačajnijih bosanskohercegovačkih umjetnika **Voje Dimitrijevića**, "Španija 1937", koji je prezentiran u sklopu instalacije **Brace Dimitrijevića** "Triptychos Post Historicus", i rad nedavno preminulog umjetnika, dugogodišnjeg profesora na sarajevskoj Akademiji likovnih umjetnosti, **Salima Obralića** (pomenuti radovi su ustupljeni ljubaznošću Umjetničke galerije BiH u čijoj se kolekciji nalaze). Takođe, Udruženje na ovogodišnjem "Sarajevskom salonu" odaje počast i **Vojislavu Voji Vujanoviću**, likovnom, pozorišnom i književnom kritičaru, vjernom prijatelju umjetnika i umjetnosti. Hvala Udruženju što njeguje i čuva u sjećanju naše velikane, što nas podsjeća na njihove radove i djela koja su iza sebe, za nas, ostavili.

Posjetioći će na ovogodišnjoj izložbi "Sarajevski salon" moći vidjeti i uživati u radovima 36 umjetnika i umjetnica.

Dževad Hozo, Edin Numankadić, Braco Dimitrijević, Halil Tikveša, Izet Alečković, Aleksandar Saša Bukvić, Mehmed Klepo, Avdo Žiga, umjetnici srednje i starije generacije koji i dalje neumorno stvaraju i predstavljaju svoje radove van zidova svojih ateljea a čiji su stvaralački opusi i specifični autorski rukopisi itekako poznati bosanskohercegovačkoj i široj javnosti. Sreća je i čast imati njihove radove na izložbi.

Dževad Hozo u formi video rada predstavlja svojevrsni audio-vizuelni program u kojem se smjenjuju fotografije neumskih prolaza, izdvojeni detalji – natpisi, grafiti sa zidova, crteži, ...

Nakon statičnih fotografija, autor kreira dinamične kolaže, praćene različitim zvukovima i muzikom, u kojima se prepliće autorov lik i njegova grafička ostvarenja i promišljanja.

Džeko Hodžić predstavlja se na izložbi radovima iz ciklusa "Stradanje". Radove ovog ciklusa, na kojem autor neumorno radi posljednjih dvadeset godina, karakterišu lična i univerzalna značenja i priče, u njima autor kombinuje različite materijale i elemente (ugljenisane, nagorjele komade drveta, eksere, figure od žice, crteže, tragove nagorjelih stranica knjiga, ...) ukazujući na ratne teme stradanja i pustošenja, sablasne prizore sa zgarišta, destrukciju kulture i kulturnog blaga.

Amela Hadžimejlić predstavlja pet radova iz ciklusa prezentiranog prošle godine na izložbi "Priča sa lokalnim filozofom" a koji su nastali kao slikovni komentari – zapisi na knjigu Predraga Fincija "Zapisi veselog filozofa". Njeni zapisi su slojevita i kompleksna likovna ostvarenja koja sadrže portrete datih filozofa (Tales, Hegel, Bertrand Russell, Sigmund Freud, Avicenna i Averroes), realizovani su u kombinovanoj tehnici, a svaki pojedini rad prati i tekstualni dio.

Dosljedan i prepoznatljiv, **Amer Bakšić** nastavlja sa svojim "crtežima u toku", te u formi video rada pod nazivom "Under (de)construction" bilježi proces demontaže, "dekonstrukcije", svoje posljednje izložbe održane u prostoru galerije na Akademiji likovnih umjetnosti u Sarajevu.

Skulptori **Fikret Libovac, Enes Sivac, Samir Sućeska, Darko Šobot, Nedim Đikić, Daniel Premec, slikari Muhamed Ćeif, Borko Močević, Savka Krčmar, Ilonka Jasak, Alma Gavrić, Bojana Mikulić, grafičari Admir Mujkić, Amer Hadžić, Alisa Čaber**, motive za svoje radove, u kojima se ogleda osobenost likovnog rukopisa, i inspiraciju za likovno promišljanje pronalaze u prirodi, ljudskoj figuri, konkretnim ili izmaštanim prostorima, urbanim prizorima i arhitekturi. U pojedinim radovima realistički pristup prepliće se sa subjektivnim viđenjem i tretmanom motiva, dok se, s druge strane, pojedini autori i autorice u potpunosti udaljavaju od predmetnog i viđenog, prepuštaju se likovnoj igri kreirajući mahom apstraktne kompozicije i vizije u kojima se brišu granice između stvarnog i imaginarnog, između doživljenog i sanjanog.

Elma Alić, skulptorica koju poznajemo i prepoznavamo po njenim figurama – lutkicama rađenim u tehnici Papier Mâché, na ovoj izložbi predstavlja se publici jednim novim, drugačijim radom, instalacijom pod nazivom "Take a selfie, fake a life", za koji je na prošlogodišnjoj izložbi "Collegium artisticum" nagrađena u kategoriji Novi mediji.

Specifičnost likovne poetike i autentičnost likovnog rukopisa **Hamzalije Muhića** potvrđuju njegovi radovi predstavljeni na ovogodišnjem "Salonu". Kao što je Meliha Husedžinović zapisala, za stvaralaštvo ovog autora karakteristična je intuitivna, emotivna i ekspresivna artikulacija umjetničkog djela. Njegovi radovi kriju u sebi mnoštvo simboličkih i složenih struktura u kojima se prepliću intelektualno i instinktivno, i duh i emocija.

Pored prethodno navedenih, na izložbi su prisutni radovi mlađih generacija, umjetnika i umjetnica koji su već uveliko svojim djelima i dosadašnjim umjetničkim radom osvojili i dalje osvajaju bosanskohercegovački ali i širi umjetnički prostor i prostore, koji iza sebe imaju veliki broj realizovanih izložbi i ostvarenih rezultata: **Nela Hasanbegović** predstavlja na izložbi impozantnu skulpturu "Ropstvo" – autoportretnu bijelu figuru okovanu lancima; **Renata Papišta**, po vokaciji grafičarka koja je u stalnom istraživanju i eksperimentisanju unutar medija grafike, na izložbi predstavlja ambijentalni crtež – instalaciju pod nazivom "Refleksije"; **Lejla Ćehajić**, čija su skulptorska ostvarenja često prožeta specifičnom duhovitošću, šarmom i humorom našeg podneblja, svakodnevnosti našeg življenja i bitisanja – na ovoj izložbi predstavlja skulpturalnu kompoziciju koju čine minijaturni autoportret i portreti njenih kolega iz Srednje škole primijenjenih umjetnosti.

Od najmlađe generacije tu su skulptorica **Indira Bešlić**, grafičarka **Mia Bučan**, skulptor **Marko Frančešević**, slikar **Emir Osmić**, daroviti, kreativni i vrijedni mladi ljudi od kojih uistinu očekujem ali i vjerujem da će biti važni sudionici u kreiranju bosanskohercegovačke umjetničke scene u budućnosti.

Nadam se da će ovaj "Salon", u odnosu na prethodni čije ime nosi, istrajati i što duže potrajati, te da će i u narednim izdanjima nastaviti da promovise i ukazuje na vrijednosti savremene bosanskohercegovačke likovne scene. Jedna od sugestija je da se ponovo uvedu otkupne, novčane nagrade i priznanja, što će sigurna sam itekako pružiti dodatni poticaj i podršku umjetnicima i umjetnicama na njihovom daljem umjetničkom putu i stvaranju.

Sanela Nuhanović
Istoričarka umjetnosti i
komparativistica književnosti

Polifonija jezika likovnih umjetnosti - VII sarajevski salon

VII sarajevski likovni salon uvjerljiva je potvrda svog izvornog dobrog i dovoljnog razloga, tačnije dva temeljna motiva, a to su: afirmacija likovnih umjetnosti kao umjetničke činjenice *per se*, sa svim potencijalima, specifičnostima, varijetetima nikad završene ljudske igre opažanja, gledanja, doživljaja i tumačenja svijeta i čovjeka, u su suigri oka, duha i ruke, ukratko: u iznimnom i povlaštenom daru likovnih stvaralaca da vide i izraze lica i naličja svijeta i života, da vibrantne slike vanjskih i unutarnjih svjetova učine vidljivim i prisutnim, lijepim, čudim ili strašnim....; drugi temeljni motiv leži u činjenici da je i ovaj VII likovni salon organska kulturna činjenica u širem smislu koja (uz sve ostale umjetničke grane i porodice) još jednom afirmira tvorački potencijal bosansko-hercegovačke kulture, njenih živih kulturnih i duhovnih svjetova i jezika i njihovih umjetničkih aktera. VII likovni salon je u tom pogledu iznimno važna umjetnička akcija koja doprinosi vjerodostojnosti visoke kulturne produkcije ili drugim riječima, vrijednostima rafinirane visoke kulture i njenih humanih ,intelektualnih i estetskih potencijala, te kultiviranju mjerila i standarda likovne percepcije i/ili recepcije likovnih umjetnosti.

Toga je ova vrsta njegovanja likovne kulture ujedno svojevrsna forma kulturne emancipacije, forma slobode koja (sloboda) nigdje nije tako rječita i tako očita kao što je baš umjetnička (ovdje: sloboda likovnih umjetnosti).

Ovaj VII likovni salon kao reprezentativni likovni događaj, sretna je protuteža duhu vremena u kojemu živimo, naime onom duhu koji je zagađen diktatima konzumerističke i zabavne kulture jeftine i zatupljujuće žudnje za lako probavljivim robama masovne potrošnje. Utoliko i ova likovna akcija ima rang i težinu seriozne kulture koja u sebi sublimira i iskustvo istine i izazov spoznaje i ljepotu umjetničkog majstorstva, i osobnog umjetničkog dara i igre imaginacije. Uostalom, već i u nazivu ove likovne akcije („salon“) leži evokacija na vrijeme početka građanske modernosti kada je „salon“ (ili: saloni) bio indeks povlaštenog mjesta umjetničkih, kulturnih i intelektualnih akcija ili zajednica, odnosno, odabrano mjesto autonomnih i slobodnih duhova koji sebe izuzimaju iz proze svakodnevnice.

Sarajevski likovni salon je, dakle, izraz težnje za potvrdom vrijednosti likovnih umjetnosti, i ujedno otvaranje prilika zajednici likovnih umjetnika da iz tišine ateljea uđu na pozornicu javnosti, da svoje imaginacije, osjećanja i umijeća izlože pogledu Drugog, društva, zajednice....Utoliko je Salon i društveni događaj, događaj komunikacije i događaj susretanja umjetnika i promatrača, događaj interakcije...

Treba međutim znati, da postojanje Salona treba prije svega zahvaliti zajednici likovnih umjetnika koji (koliko god da je rad likovnog umjetnika bazično vezan za akt individualnog -pa ako hoćemo: i samotničkog reda u ateljeu) – instinktivno ili svjesno reagiraju energijom socijalne inteligencije, te stoga direktno ili indirektno oblikuju zajednicu, udružuju se po pripadnosti zajedničkom svijetu, uz sve moguće razlike u senzibilitetnim, poetikama, sklonostima ili, pak, tehnikama...Sarajevski salon je primjer tog umjetničkog zajedništva – zajedništva u razlikama likovnih poetika, osjećanja ili autorskih izbora. U socio-kulturnom prostoru bosansko-hercegovačkog društva ta spremnost na saradnju, ili:ta komunikacijska sposobnost i spremnost, u cjelini izložbe daju značajan sinergijski učinak. Budući da ni jedna umjetnička akcija ne ide bez predanosti i strasti a također ne ide bez podrške društva, ovdje (posebno u našim nepovoljnim društvenim i ekonomskih okolnosti) ne treba prešutjeti predanost ideji Salona njegovih neposrednih pokretača i organizatora među kojima se kao spiritus movens ističe Izo Alečković sa saradnicima i kolegama, koji su uz razumijevanja i pomoć kantonalnih institucija realizirali ovaj umjetnički događaj.

Na ovoj pozadini dobili smo izložbu VII salona. Šta nam ovaj Salon nudi? Najprije, koncepcijski je na djelu načelo pluralističkih, slobodnih, autorski autonomnih likovnih poetika, rukopisa i tehnika, na temelju kojeg je na djelu na početku spomenuto višeglasje likovnih praksi kao i višeglasje likovnih vrsta i tehnika. Tom duhu otvorenosti i pluralističke slobode odgovara i iznimno važna činjenica da na VII salonu nastupaju bosansko-hercegovački likovni autoriteti starije, srednje i mlađe generacije (preko 30 umjetnika) od kojih -ilustrativno i bez namjere da hijerarhiziram - (navodim npr.: Dževad Hozo, Halil Tikveša, rahmetli Salim Obralić, Edin Numankadić, Braco Dimitrijević, Izet Alečković, Hamzalija Muhić, Enes Sivac, Amer Bakšić, Džeko Hodžić, Avdo Žiga, Mehmed Klepo, Savka Krčmar, Admir Mujkić, Aleksandar Saša Bukvić, Borko Močević, Darko Šobot, Ilonka Jasak, Renata Papišta, Marko Franšević, Mia Bućan.....itd.

Ne samo brojno ili generacijski, korpus VII salona doista čini utjelovljeni, materijalizirani duh pluralizma i umjetničke slobode, pri čemu niti je potrebno niti moguće tražiti neki (kanonizirani) zajednički likovno- umjetnički, stilski, tehnički ili poetički nazivnik.

U tom pluralnom likovnom mozaiku likovnih pripovijesti, tehnika i materijala, važno je, pak, da svi prezentirani eksponati imaju tehnički rang, da (svaki u svojoj vrsti) slijede dotične prikladne tehnike, i da svi skupa govore vjerodostojne likovne pripovijesti koje nas oslovljavaju svojim zračenjem, svojim atmosferama i svojim fantazijama. Ukratko: otvaraju nam njihove (ali i naše) svjetove i pozivaju nas u društvo.

Sulejman Bosto

Admir Mujkić

Aleksandar Saša Bukvić

Alisa Čaber

Alma Ajanić-Gavrić

Amela Hadžimejlić

Amer Bakšić

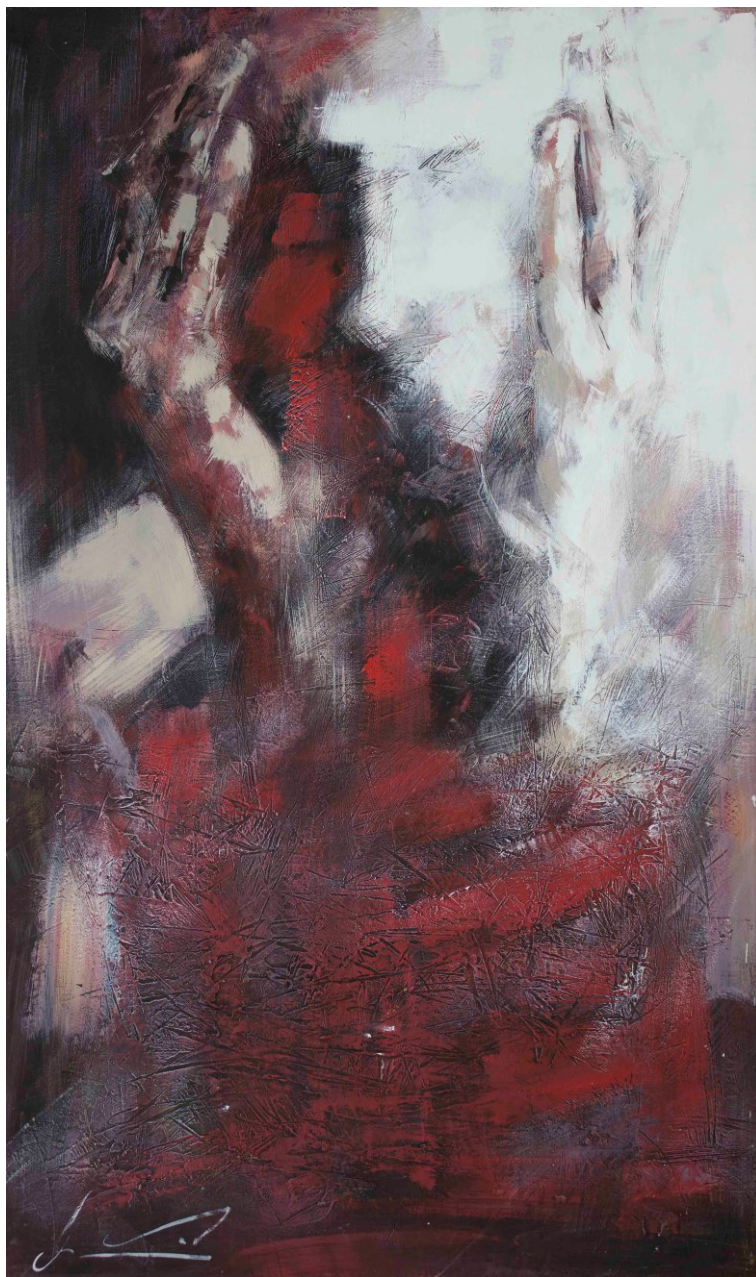
Amer Hadžić

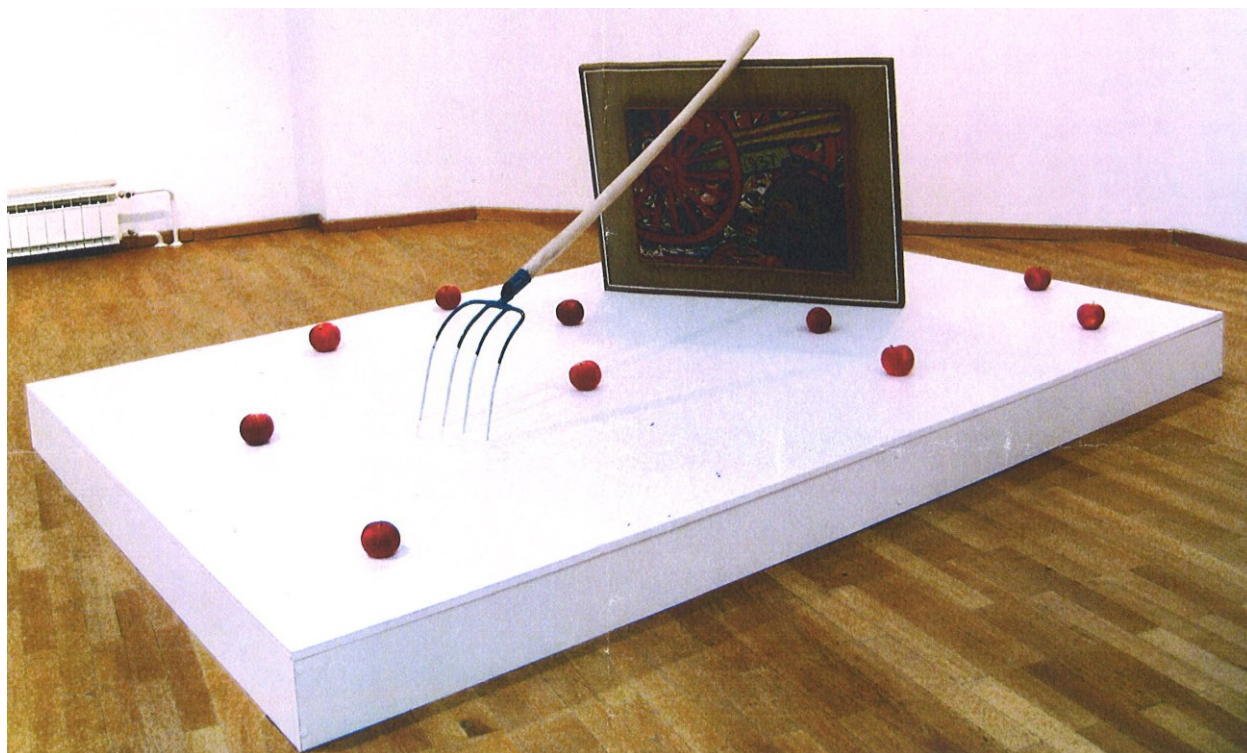
Avdo Žiga

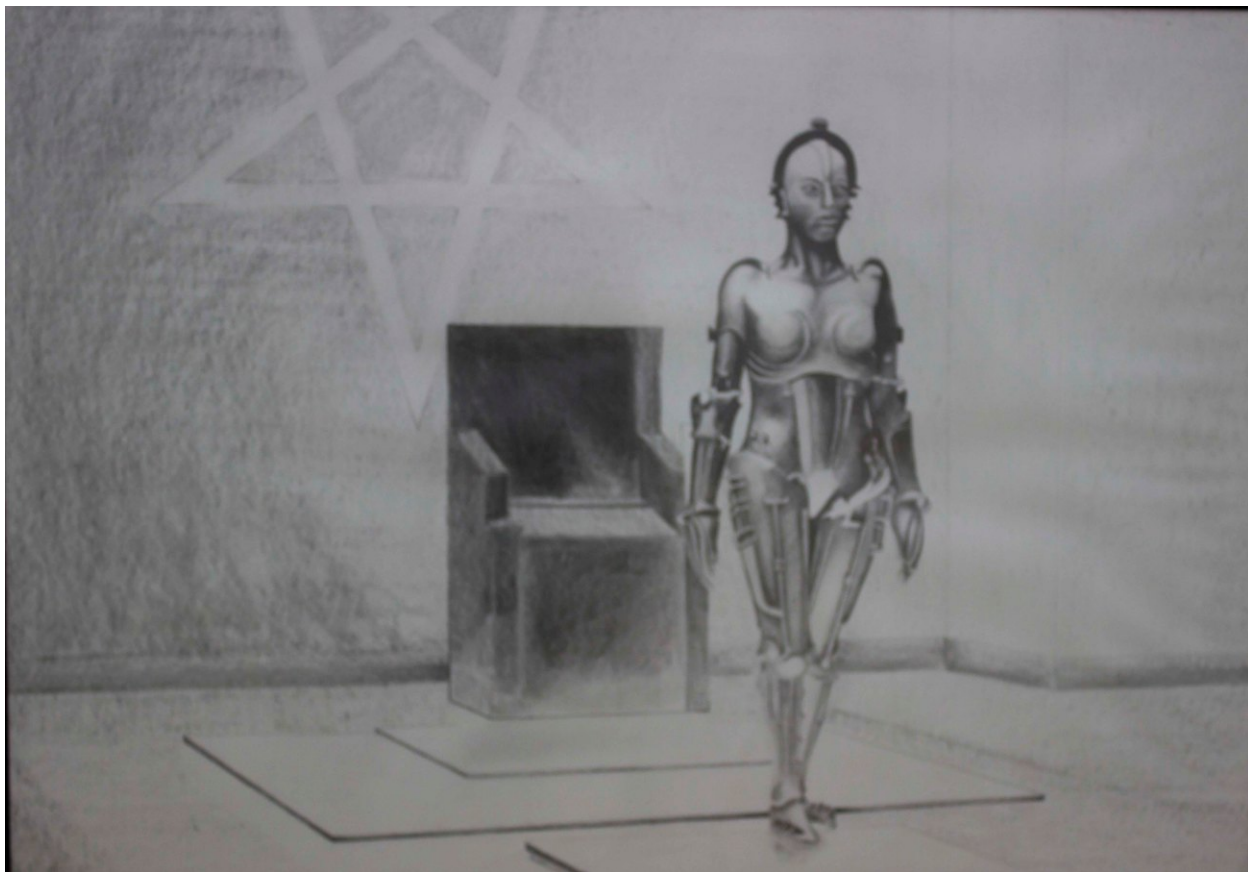
Bojana Mikulić

Borko Močević

Braco Dimitrijević

Daniel Premec

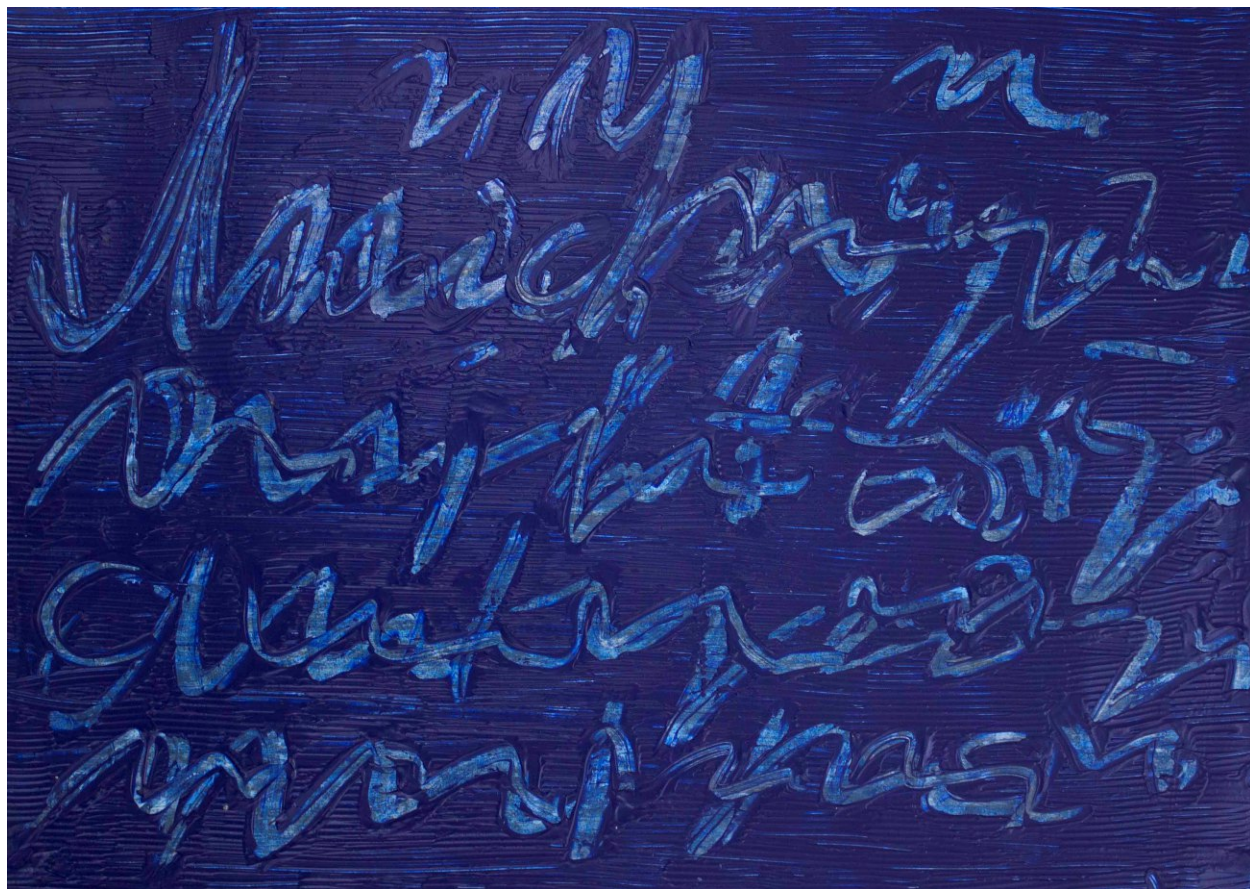
Darko Šobot

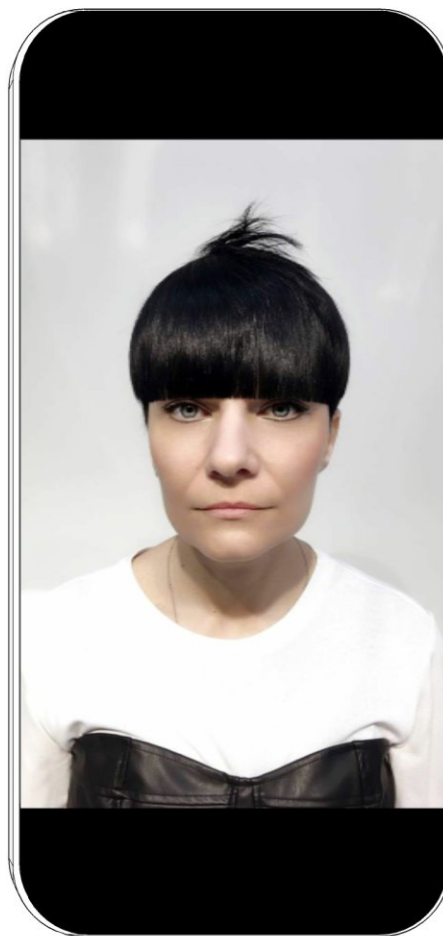
Džeko Hodžić

Dževad Hozo

Edin Numankadić

Elma Alić

Emir Osmić

Enes Sivac

Fikret Libovac

Halil Tikveša

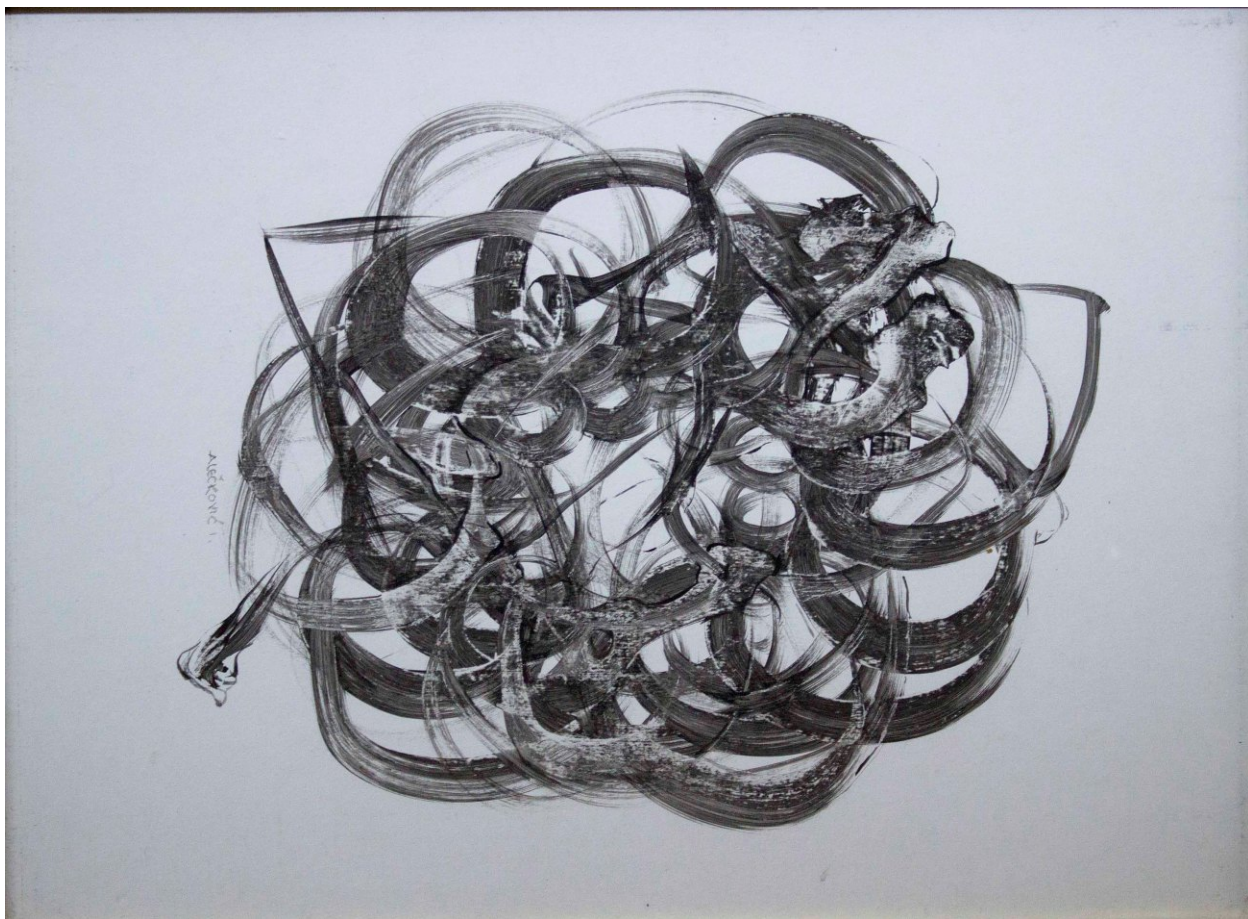
Hamzalija Muhić

Ilonka Jasak

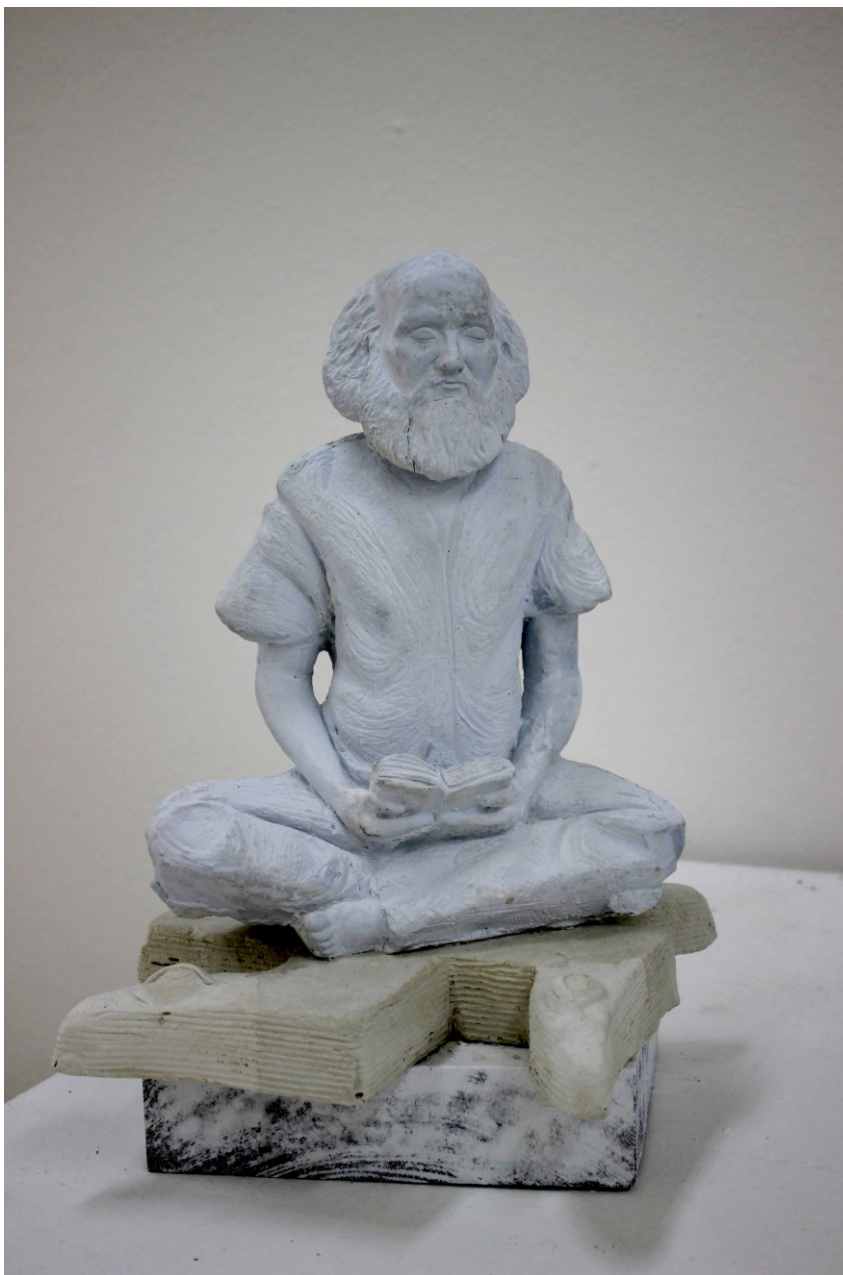
Indira Bešlić

Izet Alečković

Lejla Ćehajić

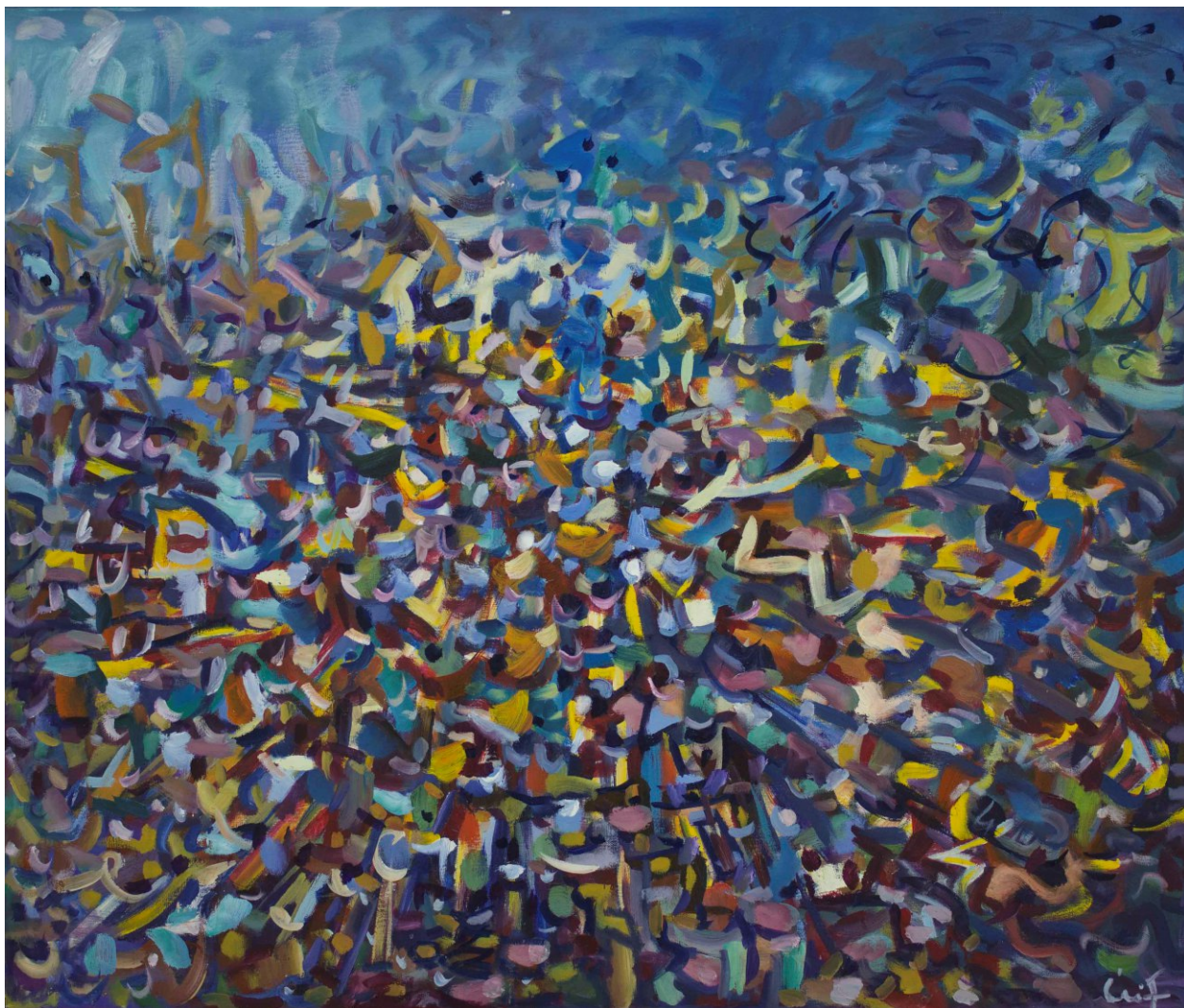
Marko Frančesević

Mehmed Klepo

Mia Bučan

Muhamed Ćeif

Nedim Đikić

Nela Hasanbegović

Renata Papišta

Salim Obralić

Samir Sućeska

Savka Krčmar

IMPRESUM

Izdavač: Udruženje likovnih umjetnika Kantona Sarajevo

Za izdavača: Izet Alečković, Džeko Hodžić

Tekst: Sanela Nuhanović, Sulejman Bosto

Fotografija: Autori, Safet Begić

Tehnička priprema: Emir Osmić

Studio: UrbanGRAF

Dizajn: Izet Alečković, Džeko Hodžić

Postavka izložbe: Hamzalija Muhić

Tehnička postavka: Jasmin Osmanković, Hamdo Tanković

Izložbu podržali:

Ministarstvo kulture i sporta
Kantona Sarajevo

COLLEGIUM
ARTISTICUM

